

Bomhaj Góh!

Cíklo 20.
14. meje.

Létnik 3.
1893.



Serbiske njedželske łopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Smolerjez knihicjischcerne w Budyschinje a šu tam dostacj sa schtwortlétne pschedplatu 40 np.

Njedžela Grandi.

Jan. 15, 26: „Hdyž pač tón iroschtař pschińcž budže, kotrehož ja wam pößlačž budu wot Wótza, tón Duch teje wérnoscze, kiž wot Wótza wuthadža, tón budže swèdečicž wote mnje.“

Kschesczijan bjes swjateho Ducha je kožany kamjeń, drjewjane želeso — pschetož kschesczijan rěka žalbowany, t. j. se swjathym Duchom žalbowany. Tole žalbowanje je šo tež pola tebje stało w swjatej Kschczennicy, pschetož ta šama je kupjel noweho naroda a wobnowjenja swjateho Ducha. Ale schtóż je myty, móže šo sašo womasacz. Schtóż je počlad dostal, móže jón sašo shubicž. Maſch ty hiscze swjateho Ducha? Haj, prajisch ty, na cžim pösnaju to? Wotmowljenje: na tym, so wón w tebi swèdeči abo so wón jako rěčnik a fastupjer Chrystusowu węz fastupuje pscheczivo twojemu čežlu. Je mjenujzy prozeš, w ktrymž šo jedna wo moje a twoje njebješa a helu. W tuthym prozešu trjebasch advołatu abo rěčnika wjèle móznischeho hacž w twojich hewaschich prozešach. So dyrbišch ty dolh saplačziež a zaneho pjenježka nimasch, je wuczinjene. Je tež rukowar̄ sa tebje pschischoł a je węz hacž na požlednju scherpatku saplačził s ūrwanymi šlotymi swojeje šampaneje krwě. Ale nětk pschińdze twoje čežlo, tónle hubjeny čertowski advołata a chze tebje naręczecž: pjenješy njeſzu dobre, twoj rukowar̄ je fasshne dželak — a we wulkej kažy požlednijeho šuda njebudža je wsacž. A ty dyrbjal prawje wjèle pjenježkow swojeje šampaneje možy a swojich dobrých pocžinkow šobi pschinjeſz, to

placzi wjazy. Nětko pač wustupi tón prawy rěčnik, kotrehož je či twój rukowar̄ šam s njebješ pößlačž a swèdeči sa twojego rukowarja, dopokaže jeho swérnoscž, sprawnoscž, móz, dobrotu jeho wumóžerſkeho saplačzenja — a waži jeho šlotu na wasy węczneje prawdoscze.

Hdyž budže nětko psche węzho węste a wérne a jaſne to, schtóż je w Božim złowje wo Chrystusowej paršonje, wo jeho złowje a skutku, wo jeho czerpjenju a jeho kraſnosczi prajene — a ty móžesč tebi wschitko to pschiswojicž s džačnym wylanjom, radostnym wusnacżom: sa mnje, ja mnje — a so roszwëtluje twoju wutrobu — a starý prawokazér, čežlo se swojim hlypym mudrowanjom, kotrež šo rosom mjenuje, dyrbi wonémiež a šo wotħalicž — potom węsh, so w tebi hinajsha, njebjeſka móz teži, so maſch swjateho Ducha a węsh, schto na nim maſch.

Potom pač njewostanje pschi tym, so wón w tebi swèdeči. Wón budže tež s tebje won swèdečiež a powiedże tak knjesowu węz pscheczivo swetej.

Tež swjecži japošchtoljo móžachu hakle potom swèdečicž — po swjatkach — hdyž bě swjathý Duch na nich pschischoł. Tak swèdeči tež kózdy kschesczijan, w ktrymž swjathý Duch je a njemože šo teho sminyč. Kschesczijan njemože mjelczecž, hdjež dže wo jeho sbóžnikowu čescž, wo jeho bratrowu sbóžnoscž, ale wón njeſwèdeči jeno se šlowami, ale tež se swojim zhlým khodženjom, s wobroczenym khodženjom w czistosczi a prawdosczi psched Bohom, s cžimž wón wjazy dokonja hacž se šlowami.

Sswét drje budže jeho sa to hiscze bôle hidžiež. Budže waž se swojich shromadžisnow wustorkacž, proji

Khryſtuſ (Jan. 16, 2). „Psiſhińdże cžaſ, ſo, ſchtóž waſ mori, budže ſebi myſlicz, ſo Bohu ſ tym ſkužbu czini.“ Ale tež pſchecžimo czertej a jeho ſlepemu roſſlobjenju wjedże ſwiaty Duch Khryſtuſowu wěz. Schtóž po tajkim je ſrjedža w ſrudobje wjeſeły a fhmaný, hiſhceže w ſmjerči Boha teho Knjeſa fhwalicz a cžescžicz — a to móžeja wſchitzh wěrni fhescžijenjo — tón móže wěſcze wjedžecz, ſo je w nim Boži Duch, fiž jeho Ducha ſe wſchelafim dobrym troſchtom woſchewi, woſebje wo tym nowym měſcze, hdžež wocži a wutrobu wohladaja, ſchtož ſu wěrike. A tak budže ſwět tež husto nuſowaný, ſ najmjeňſha po ſmjerči wuſnacž: Woprawdże, w tym bě ſwiaty Duch. A hdňž wón to nječini, ſchto ſchfodži temu, fiž w fraſnoſczi widži, ſchtož je jow wěrił, njebijeskeho rukowanja, kotrehož wěz je ſwiaty Duch jeno ſastupił?

Pschiúdž a ſwědč ty ſ mojím Duchom,
So ſym Bože džěčžo tu
A tam herbſtvo doſtanu,
Gswědč ſe wſchelfim rjanym ſchpruchom,
Wot teho njech ſawdatv mam,
Hdyž ja „Abba“ ſawołam.

Hamjeń. (Schw——ff.)

Snutsfowne misionstwo.

(Połączowanie.)

Š džěłom ſebi čłowjek wobſedženſtwo dobuďe, dokelž maja ſo čłowjekojo do wſchelakeho džěla na ſwěcze džělicž, dokelž jedyn ma te a druhi druhe powołanie, w fotrymž ſwoje možn nałožuje, ſu tež na to waſchnje wſchelake ſchtanty naſtałe. So by nětko ſymjo njeměra bjes tute džělacžerſke ſchtanty wuſyła, ſo powróćza za ſtroną wobrocži na tych, fotſiž ſ rukomaj džělaju, faž bych u czi, fotſiž ſ roſomom a ſ pierom džělaju, žeaneho džěla njecžinili. A tola duchowne džělo husto bóle napina, hacž rucžne, hdyz wſchědný džělacžer, fotryž je ſwoje hodžiny džělał, wjeczor dawno hižo ſ měrom ſpi, druhi hiſhčeže w ſwojej iſtvi piſche abo ſebi roſpomina, fał by džělo ſwojego powołania najlepje dokonjał. Tucži powróćzerjo ſo pał teho dla na tych wobrocža, fotſiž ſebi ſ rukomaj ſwój khlěb ſaſkuža, dokelž wjedža, ſo móža jich najlóžſho naſhczuwacž. Tich woni jenož „džělacžerjow“ mjenuja. So wě, ſo po tym pucžu najwjažy ſ wuſjedženju ſwojich powróćzažych wotpohladow dozvija. Š prěnja ſebi te wulke hromady luda (pſchetož džělacžerſkeho luda je najwjažy) dobuđu a to te, fotrež ſu najlóžſho dobycž, dokelž praweho jaſneho roſbudženja nimaja a rad poſkuchaja na tajkich, kiž ſkódkę ſlubjenja do wuſhow ſcheptaja, ſiž druha pał maja woni w tym naſhczuwa-nym ſudu njepſhczelsku móz pſhczim wobſedžazym a ſu woſebje wěſte džělacžerſke ſchtanty, fotrež ſu ſtajnje we wulkim ſtrasche do jich ſyčow panycž.

Šprěnja je to schtant pucžowarskich rjemješníkow, fotšíž móža pucžujo wot jeneho kraja do druhého, wot jeneho města do druhého te sozialdemofratiske myšle nješcž všechnes kraje a města, nuts do domov mischtrów, hdźež s časami podzělaja. Tu móža řešecž ſwojich ſobudžělacžerjom, wſchitkých ſlužobních w zyklum domje. Džiw njeje, ſo bychu jich sozialdemofratojo radu ſwojich mjenovali.

Druhi džěłacžerſſi ſchtant, kotrejž je w tym strasche, ſu fabriksz̄y džěłacžerjo. Snich ſu ſozialdemofratojo wulki pſchiwif dostali. Dokelž je ſo Bohužel bjes nimi hódne waſchnje jara ſhubiſto a duchowna tupoſcž a liwkoſcž jich wjele napjelni, maja tamni lóhke džělo jich dobycž, pſchede wſchém, dokelž jim ſubja, ſo džedža jich ſ khudobu, katraž wſchaf ſ wjetſha bjes fabrikskim ſuđom ſnježi, do lepſchich wobstejnoscžow ſtajicž.

Rady wóschak býchu sozialdemokratojo tež do bursteho a robocžanskeho schtanta ſtwoje wuczby pschinjeſſli; woni býchu rady njeprſdhecželſtwo wuſytwali bjes ſublerjemi a jich džěſaczerjemi. Hdyž ſo jim tutón jich wotpohlad tež hacž dotal poradžik njeje, hdyž je naſch ſerbſki lud frute wotpofasowaze wotmoliwjenje měſ ſa tutých ſchczęwarjom, hdyž na fraj pſchińdžechu, je tola nuſne, wotewrjenej wocži měcz, pſchetož tucži knježa maja wutrajnoſcz pſchi ſtwojim bjesbóžnym džěle a ſo hnydom wot wuwjedženja ſwojich wotpohladom wottraſchicž njedadža.

Też jedyn nowy dżelaczerſſi ſtamt ſu w poſlednich lětach na ſwoj beſ czahnyc̄ poczeli — to ſu cži dželaczerjo w podſopkach.

To ws&schitko nam po&kaže, kajke wulke po&lo swojego skutkowanja ma snut&skowne mi&zionstwo, hdvž d&ze se swojimi wuhojazymi mo&zami na towarz&chnym &itwienju d&zelac&. P&sc&hi tutym d&z&le d&rb& p&ak te& stat pomhac&, dokel& bo tudy te& jedna mo wotwobroczenje ws&chel&feje swonkowneje nusy a hubjenstwa. P&scheto& hdvž my na ws&chitke te wobstejnosc&je h&ladamy, d&rbimy p&osnac&, so nimale ws&chud&om swonkowna nusa i duchownej nusu swi&guje, so stat f wotwobroczenju duchowneje nusy sam nic&o njesam&je, so d&rbja jemu w&ys&ch&e mo&z na pomo&z p&schinac&, fotre& w evangeliu a w subo&ce&i Chrystusowej, fotra& bo s&mili nad hubjenymi, le&a. Tute mo&z f &jiwienju sbudzic&, je nadaw& snut&skownego mi&zionstwa. Kaf snut&skowne mi&zionstwo tut&on swoj nadaw& dopj&esni, mam& s&ebi n&etko dale ro&spominac&.

(Poznaczenie.)

Něschtò wo našhim njebohim wuju, pódla þat
hiſcheže wo něcžim druhim.

(Połączowanie.)

Wuj poda ſo na to ſam t ſwojemu knjeſej duchownemu na faru a wuproſhū ſebi wot njeho te fſchczęſſe a ſmijertne wopisma, fajfež běchu jemu trěbne. Duž ſo jeho knjeg farař pódla wopraſcha: „Brajcze mi, Šowarjo, džecže wó ſnadno ſe wó ſy wot naſ ſuczáhnyč, abo naſch kraj wopuschczęſic?”

„Tole drje runje niz, knježje“, praji Škowarjež wuj, „mę
wschak mamę tu nětfle s něczim druhim něfajſku ſwoju węz-
wucžiniež“.

„S cím pat tola? Šměr bo waß ja tým mopráschecj,
Rowarjo?”

„Hlejče, Šnježe”, Škowáč prají, „njejscje my ſami hſchcje
nicžo wo tym ſaſkyscheli, ſo mam⁹ my tam wonfa w daloſcej
Šndiffej žaſtoſtnje bohateho wuja a ſo je tón njebamno wumrjeſ?”

„Go, jo”, praji knieš farań, „duž wą po tajkim tež ſobu do tamnego pſchecželstwa ſklushecže? — Kowarjo, ſklushecže ſłowcžko mote mnie. Niedajcže ſo wot nikoho wujebacž. Ma tu ſchtóżaneho ſwojego hoſbika w ſwojej horshczi, tajki hoſbik je wiele wjažn hódný, hacž tón, fotrehož ma hishcze na tsěſche ſedžo.”

Ale Řečík wuj pódla na swojeho fnjeſa fararja wſchón muſpodžíwaný pohladny a ſo jeho wopraſdha: „Schtó my ſ tým měnicje, fnježe?”

„Rhetro wjele budżecje dyrbjecz płaćzicz a swoju mósczeń
husko se saka czaħacż a tħaħscż. Te moje fſchċenjsse a ūm jertne
wopisma budža p'schi w'schém tym waħċe najinjeiħsche wudawfi.
Alle tole waran radżu: Indiška je dalofi kraj, a prozeb wjescż je
droha wěz. Hollandseemu fralej jeho „wiśchnie jěscż“ pak je ūla
wěz. Budżecże w Božim mjenje se w'schém tym społojom, schtoż
tu nětkele macże a njenaczińcże żebi żane njetrjebawħsche myħble
żane herbstwo s' dalofejek zusaġħi.“

Ale Škowarjez wuj bu nětſle prěni frócz w ſwojim žitwjenju na ſwojeho knjefa fararja hněwny a praji mjelečžo pſchi ſebi: „Tón mi moje rjane herbſtwo njepopſcheje! Ale ja ſebi tola po nje póndu!”

Kowarjez wuj mot nětk wjskoje dzělo ležo wostaji, a druhdy, hdnyž ſebi ſwój mótczenaſch wuſpěwa, jemu pſchi ſamym modlenju tón bohaty njebohi Surinamski wuj ſaſo do myſklow pſchińdze. Kaf husto je wón tola dýrbjał do města dobějecz, dokelž chzysche mot ſtwojeho dobrego radžicžela wuſhonicz, kaf ſi tej wězu ſteji. Dawacž pat mějesche poſpochi: ſa liſtypiſanje a druhe ſportule; jich bu džení wote dnja wjozych a wjazych. Hollandski kral pat jemu ſe žanym jeniczkim ſłowczkem žane wotmowljenje njepróbla, duž Kowarjowym radžicžel tutemu praſi: „Tajſile wýbofi ſnjeſ a kral wſchal ma wam wjazhy ſa dzělo, hacž ſo dýrbjał ſo ſpochi ſa Žana Gurja Kowarjowymi herbami praſdhecz. Ale ſchtož je prawje doſho dotraſo, tajſe je bylo ſpochi ſa to cžim lěpsche. Ma to móžecze ſo wuſpusdheczecz.“

Wot tuteho čjaša bě Rowerjez wuj wschón swój počoi wot-
był, wón bu wobužny a mějesche spochi swój slý džení. Žeho žona
pak šo pschi nim tež dobro njemějesche, ale dýrbjesche to a wono
wot nježo snjeſcž a wucžerpicž, schtož herwak pschi swojim mandžel-
skim swucžena njebě. Ale na jene dobo po wjeſle lětach bě tale
wěz tola swój kónz donamaſkała, kaž hermanske wjeſele, pschetož
hollandſki fras bě dał ſem pišacž, ſo je tónle jich wuj hižo dawno,

dawno mormy a so fral nětfle nifomu wjazdy jeho herbstwo wupłacjicž njemóže. Ta jich węz bě hiz̄o dawno wscha ſapospdžena.
„Mi wty pſchi wschém jara žel czinicže (bě fral dał pišacž), ale ja wam nicžo ſa to njemóžu. Želi pač chzylí ſebi wty hewasche něſchtō mote mnje wuproſhycž, chzu wam to ſi wutrobu radu do mołe ſcžinicž.” — —

Hlej, takle je ſo něhdý někomu ſeſchlo, fotrehož ſym ja ſam
jara derje ſnał. Mi pał by wjele próžy njenacziniło, czi jowle
ſ druhich krajinow hiſchcze wjozy tajſichle węzłów wupowjedacz,
pſchetož ludžo ſu ſforo wſchudžom wſchitzu jenožy ſmýßleni.
Gowle poſa naß w Gſerbach, faž poſa Němzow, a w Czechach
faž poſa Poſlakow ſu runje tajzy naděńcz, pſchetož jeni wſchaf ſu
tajzy pjenjes hłódni, faſzyż drufy; měcz chze kóždý rad něſchto a
ſebi něſchto ſ ſwojemu hewaſchemu ſamoženju pſchidobycz.

Nětře pat říkomejto wo naſchim njebohím wuju.

Raſča ſuba macjerka nam ſpoči rad něſchtó wupowjeda a nam pódla dobru wucžbu poda. Husto je naš wona ſwěru powucžiſta, ſo tola Božedla njechali žane myſle na to měcz, ſo móhli wot někoho zuſeho něſchtó wuherbowacž. Wona nam pshezo prajesče: „Pomyſlce ſebi na naſcheho njeboheho Žifecžanskeho wuja.“

Něhdyn mějachmy w Žifezach twaja a cžetu, wobaj běschtaj jara sestarjenaj a jara bohatej. Džecži běschtaj wonaj ženje žane njeměloj, s̄ jeju ps̄checželstwa běchu skoro ws̄chitzh muwotemrēli, jenož dwaj herbaj tu hishcze běschtaj, jedyn se žonineje stronh a jena s̄ mužoweje stronh. Tale pak bě nascha wówka. Tón tamny herba bě ſam jara bohaty, jeho ps̄checželstwo bě tež bohate, — ale nascha ſuba wówka bě ſo měka ſpodi s̄ khudobu bědžicž. Wobaj tamnaj staraj čłowjekaj běschtaj pak bjes ſobu tajkele něſchto psched ſudnistwom mucžiniſoj: „Wumrje muž prěni, muherbuje jeho žona a jejne ps̄checželstwo ws̄chitko po nim. Wumrje žona prěnja, muherbuje jejny muž a jeho ps̄checželstwo ws̄cho po njej.“ Taſle tam to w jeju testamencze piſane ſtejefche. Duž ſebi nětſle s̄ wobeju stronow herbojo myſlachu: Hdy chyběl jeno Bóh ſubý ſenjes ps̄chińcž teho wot tameju dweju stareju prěnjeho motwołacž, po kotrýmž móhli my wſchu wěz muherbowacž. Ale taj dwaj moſtaſchtaj tu dale a dale žiwaj, taž byla ſmjerč posabyſa, ſebi po njeju ps̄chińcž.

Ale hlej, na jene dobo wobaj ſthoriſchtaj. Wobaj běſchtaj dotal wſchó hromadže pſchenjeſſkoj, nětſle paſt wobaj na dobo ſthoriſchtaj, a nichtó njewjedžesche, fotry wot njeju mějesche wjazý wucjerépicz. Wonaj tam fóždy w ſwojim ſožu ležeschtaj ſe ſtyknijenymaj rukomaj, dyck ſi njeju wobeju pomaku džesche a žilka jimaj pomalku bijesche, taž starý cžaſník pomaku bije. Poſta njeju bě, taž poſta dweju poſlenjeju ſwěcžyneju fóncžitow, fotrajž ſtaj ſo ſkoró dopalikoj, paſt ſo tón jedyn fóncžif maſku khwisu jaſniſcho ſwěcži, paſt ſažo tón druhí. G wobeju ſtronow běchu tu ſudžo ſi jeju pſchecželſtwu pódla, ſěkarí paſt bě tam tež pódla, ale ani cžile pſchecželjo, ani ſěkarí njemóžachu prajicz, fotry tuteju wobeju stareju přeni wotſhal wupóndže.

(Sfónčjenje pſchichodnje.)

+ Lubość nępta to swoje.

Wot W. An.

W jedżelu rano dziesiąte w Siedzibie młoda schwalcza do miasta, skończ po nowej módze na hłowie; wona chodzić bo w tym nowym skóiku pokażac. Na puczu pchlińcze nimo żyrki a do końca dleższy czas do Bożego domu pchliści njebę, myślęsche źebi: ja chzu nute hicz — a wona fastupi. Duż blyskawicze mózne przedowanie wo

Sejna wutroba běsche tak mózne ſapſchimnjenia wot žalbo-
waných ſłowow předarja, ſo ſo wona, město teho ſo by do města
ſchla, ſaſo do ſwojeje wby wróci. Zyle ſe lěto běsche cíjic
a džělaſche wot ranja hacž do wjecžora. Vſchi ſwojim džěle ſebi
husto na ſwoju pobožnu momku pomýſli, fotraž běsche bohabojaſnje
žiwa byla, a pſdhezo žiwiſche bě w njej žadanje, ſo čze tež tak žiwa
bycž a thodžicž.

Na druhé lěto džěsche sašo do města; wona ſo njechaſche
wjazdy počafacž w nowym klobuku; w ſaku mějesche nowy testament,
ſ fotrehož chýjsche thude džěcži w njedželskej ſchuli wucžicž!

„Khwiliu běsche tak na džěcžodh džělaš, jašo jedyn džení jene
i nich proſčesche, ſo by jejnu na ſmijercz khoru macz wophtacz
pſchischa. Wón běsche jejny prěni wopht w khudowni. Wona
pſchińdže huſcžischo a cži druſy wobydlerjo doma proſčachu:
„Pſchińdže tola tež t nam.“ Na ſwojich pucžach t khudym a

fhorhm wona wiđęſeſche, ſak bu jena, fotraž bě ſwoje džęćżo moriſa, do jaſtwa wotwiedżena. Hłuboſko hnuta' wyschnoſcž wo dowolnoſcž proſčęſche, ſo mohla tu hręſchniżu wopytačż. Sej ſo dowolnoſcž doſta — a bórſy běſčeſ ſcheczeńiza wſchitkich jatych.

To nowe dżēłko bu jei żórło wjele wjeżela. Dofelż paf mějesche tež sa swoje žiwjenje dżēłacż, móžesche to jenoż czinicż, hdvž mějesche swobodny czaś, ale dofelż tón njedosahasche, wona w noz̄y dżēłasche a sa piecż dnjom telfo hotoweho scżini, faż prjedy sa schěscż. Szamo naiſaſakliſhich jatych i pomału k dobremu do- wiedże. Tak je 25 lět w wulfim żohnowanju ſtutkowała, ale zyle w czechim, so śwēt hafle po jejnej ſmjerči wo tym ſboni. Hafle hdvž bě swojej woczi jańdżelika sa te žiwjenje, so jejne imieno ſjewi: Sarah Martinez. Žejna woproważa luboſcz bu ſhwalena.

To běsche Luboščí, fiž to ſtwoje njepta.

Malecão.

Wjeſ'le, wjeſ'le ſaſpěwajcže!
Bohu džat a kħwalbu dajcže,
Schtój ma wodħid, žiwenje;
Malečżo je pſchisħlo nětfo;
Selenicż bo pōcžnje wſchitfo;
Twjerda ſhma nimmo je.

Gejmu Bóh ſam pſchitrywaſche
Ge ſněhom a wodžewaſche;
Wo barnowaſt wſchitſo je,
Czopliſche nětſ ſkónczſo ſwěcži,
Wonfach wjeſela ſo džěcži,
So ſněh ſaſo roſtaſ je.

Schtomow pupki twubiwaju,
Kraſne schtomy ſakczejwaju;
Ptaczki rjenje ſpewaja.
Boże dary na tych polach,
Trawy na lufach a honach
Nětko ſo ſaß' ſelenia.

Bručžti, mjetele a muſchžti,
Schtož ma ſſchidſleſchka a nójſti,
Schwórcži, ſetu, ſſafuze.
Wonkach nětko wſchelſke twětſti
Gaſho kčžěja a ſu ſtwědſti,
Go tu naſečžo jaſ' ie.

Duž, mój cžlowežje, ty ſamſutfi
Bruhuj ſo a twoje ſtutfi,
Hacž je w tebi naſečzo.
W wjeſe wutrobach je nětfo
Zara ſmjerſlo, twjerde wſchitfo,
Luta ſhma ſiemi ſo.

Hlaj, ſak nětko ſtwórba ſtawa,
Mot ſkónza ſo pſchehrécz dawa,
So ſo wſchitko ſyboli!
Gymna wutroba, duž ſtawaj,
Mot wěry ſo pſchehrécz dawaj,
So ſo duſcha ſeleni.

6. 5.

Rosylnad w naſčim čaſti.

Raz bě wocžaťacž, je khežorowu ſejm po tym, ſo je wjetſchina
pſchecžimo poſylnjenju wójſta hloſowaſa, wot kniežerſtwa roſ-
puſchecžen̄. Hischcže w poſlednjej hodzinje je ſapóſlanz ſ Huene
ſpýtał wjetſchinu ſa mjeńſche poſylnjenje, hacž je kniežerſtwo žadało,
dobycž, tola to bě tež podarmo. Nowe wólbę budža 15. juntja.
Khubný czaš je, w kotrymž ſtejimy. So ma kniežerſtwo prawo,
žebi poſylnjenje wójſta žadacž, na tmy žaneho dwela njeje. Tež
jemu by drje lubſcho bylo, hdy by ſo žadanje wulfich pjenjes ſa
ſtutki měra ſminycž mohlo, ale naſchi ſuſpodžo njedadža nam
w žanym měrje woſtacž. Franzowſojo a Ruſojo hotuja ſo na
wójku a ſu ſo žaſoſnje wjeſelili, jaſto je wjetſchina ſejma jímaj
ſe ſwojim hloſowanjom tak pomhała. Wſchitzu naſch wótžný kraj
lubowazu mužojo budža wjedžecž, tomu maja pſchi nowej wólbje

prěnje žadanje. Na jeho derjehicje masch najpriódzny hladacj, potom
šwój hłóß dacj. So wótzny fraj žaneje schtody njeczerpi, to je
bo tež tebi derje dže. Hłupje by było, hdy by schtó šwojego
samšneho wužitka dla swoje wótzneho fraja saprěwał. Najpriedy
wótzny fraj, potom ja, to njech bebi fójdny fralosubowazny šwérny
mótczinž w tajkej ſtutſkownej nusy najpriedy pscheddżerži.

23e ſcénii ſmiercje.

Wot Ernsta Eversa.

Psychologit Genfo.

Tam na połodniachich fromach hłownego města Barlina, hdżeż so drobny pěšť mot „sa jeczeje hole” ſem do nowych haſcow wěje, poſběhuja so twarjenja tak wyſkoſo, ſo drje so fóždemu hłowa wjercži, hdvž tam ſ woſnom dele hłada. Rjane fuž hrody ſu tute kheže ſ wonka, ale ſa woſnami tam wjese hubjenſtwā býdli a njeſmilna ſmijercž thodži tež te pięcž ſchodow horje tak derje w horzym lécžu kaž w ſymnej ſymje.

Běžhe jenu nješubosný džení haprleje, jafo ſo výškofo horjefach
na hornym ſthodže dwě žónſkej ſetfaſchtej.

„Raf s waschim mužom steji, knjeni Šušodžina?” wopraszha
šo knjeni Rosandowa a seprje šo na bof sfhoda.

„Ach śmielię Boże!” sydłychny skriveni Grubertowa. „Myślach
żeby hiżo dżenka pscyipofdnju, so i nim f fónzej pónadże. Ziwy
hiszczęże je, ale dośho wjazdy tracż njebudże. Pscy tym ma wulku
ħroſu pscyed wumrjecżom a je zyle bještroschtu!”

„Njejscže dha po duchownego pójłali?”
„To drje bým, ale jedyn s tych duchownych mějesche khowanie wonka na pohrjebnišcze a drugi bě k khorgm we woßadze wuschoł a tsecži tež njebě doma. Ach, knjeni kußodžina, dženž hafle bým prawje šhoniła, schto to rěka, we woßadze býdlicz, fotraž je 100,000 duschow wulka a ma jeno třídy duchownych. Ach haj, ja hiſhcze na to spominam, fakt doma na wþy běſche, jaſo mój njebohi nan cjujesche, so jeho ſmijercz blisko je. Tehdy dýrbjach po fararja běžecz a tón móžesche na měscze k ſmijernemu ſožej stupicž. Bjes tym bě moja ſotra blido k ſožej stajiła a jo k domiſazemu woſtarjej ſhotowała a s bělým rubom a ſałwěcze-nymaj ſwězomaj pschiſtryla. Ta njeſabudu ženie, fakt ſo tón luby starz k nam wobroczi prajizy: „Džak budź Bohu, so bým hiſhcze junu tu ſwiatu hodžinu doczaſtał a móžu hiſhcze junu ſmijercz mojeho Knjeſa pschiſpowjedacž, fotryž je mi wěczne žiwjenie warbował psches ſwoju ſwiatu drohu frej.” My ſtejachmy zvše cžische woſko jeho ſoža a jaſo jemu duchowny Bože wotkaſanje dawasche, bě nam, jaſo by ſo jeho wóczę jaſniło w blyſhczu ſbóžnoſcze. Pschiſhodny džení je wucžahnyk.”

„Ja bym tak husto přajíša“, motnolvi říjeni Rosandowa,
„so by nětko hinašče ččák; ale když t' wumrjecžu dže, tehdy
dýrbi šwět tola tež hřečce dženš cžucž, so w cžlowjeku nješmijertna
dušcha býdli, fotraž pofoj požada a bo ſbóžneje měcžnosće
nadžije.“

„Ach haj”, džejsche Grubertowa, „jačo mój muž a ja ſwoju staru domiſnu wopuszczićmoj, rjekný wón ſe mni: „Macži, nětk dónicž hiſhcze junu k tým rowam, hdjež twój nan a twoja macž wotpocžujetaj, a hdvž ſy ſo naplaſala, budže ſwiatof a ja ſa tobu a po tebje pſchińdu. Sa to hiſhcze dženſ tak derje měm, kaž by ſo wcžera ſtało bylo — ſak běch ſo na ferchowowe wrota ſlehnýla a ſak te ſube ſchíže na mnje hladachu a ſe mni rěczachu wot dželenja a parowanja, a ſak je potom mój muž pſchiſchoł a ſak ſmój hromadže ružy ſtyknyłoj pſchi rowach naju ſubých. Ně, ně, mój muž je pſchezo jedyn s tých był, ſiž wo Boſy a njebjieſach ničjo wjedžecž nočznychu. Ale jačo nětk do tuteho wulſkeho města pſchińdžechmoj a pat tu, pat tam pſchezo tak daloko wonka bydlachmoj, hdjež ſo tuřſcho bydlí hacž tudž nutſka, njewjedžachmoj husto doſcž, hdje zyrkej leži, do fotrejež ſluſchachmoj a ſemſchi- thodženje pſchezo bóle s módy pſchińdže. A potom pſchińdže to hibanje bjes dželacžerjemi. Nó, knjeni ſuſodžina, derje wſchaf by bylo, hdv by ſo dželacžerjam lepje hicž móhlo, ale mój ſo pſches to zvje hibanje wo žadyn pjenjež polepſchiſkoj njeiſmoj. Mój muž je, Bohu žel, wot ſwojich towařſchow naukuň, pjenjeſy do piwneje khěze noſhycž a na duchownych ſwaricž, ale hdvž nuſa a khoroſcž pſchińdže, dha njeponha žadyn towařſch ſe ſwojim bledženjom a hdvž ſmjerčž wo durje kapa, dha ſo tola pýtnje,

ſo ma duchowny ſępschi troſcht, hacj cji naſchtyfarjo džěſacjerjow
wſchitzy do hromady.“

„To macže prawje“, praji Rosandowa, „ale hubjenje je tola, so dýrbi jedyn w tymse wulkim měscze duchownych s latarnju pytacž a namaka jich tola porědko, a hdys tež žaneho namaka, dha je tón muž tak jara wuběhaný a wuspróznieny, so móže sedy hishcze hacž t nam pſchińcž a te ſchthri ſchody horje dónicž. Runje ſo dopomnju, knjeni ſuſodžina, so ſym wónzano wo mužu ſkyschała, fotryš pječža bliſko pola naš býdli. Mjenowachu jeho měſhcžanského miſionara. Tón napomina ſudži, so býdli ſo t Božemu domej dýjerželi a troſchtuje ſhorých a mrějazých.“

„Ach, a steju tudy a pschebam borju czaś a mój wbohi muž
sduhuje na swoim łóżu a po trošcze bo jemu styscze. Luba-
knjeni sužodzina, jeśli někoho węscze, tijk by mojego muža trošczo-
wacż mógl, dha budzce taf dobra a pószeleczce jeho f nam horje.
Ach haj, my bydmy mam sa to jara dżafowni byli.“

(Bofraczowanie.)

Turkowſſi Cornelius.

Misionar Winiger se swojego studowania w Egipciowskiej powiedział:

„My ſo pschi rěz̄y Nil wukhodžachny w rjanej a kraſnej ſahrodže. Sahrodžinu wobſedžeř běſche drohotniſe ſwobleſanu Aga (knies), fiž naš pschecželne witasche a ſo praschesche, hacž ſmý wſchitzu bratsja a jeneje wěry. Taſko jemu „haj“ wotmolwic̄hny, ſo wón ke mni wobrocži a praſi: „Czeho dla noſyſch ty brodu a twoji bratsja žaneje. Ty ſy wěſcze ſ měſchnikom.“ Hdvž jemu wotmolwic̄h, ſo brodu bje wſcheje tajſeje woſebiteje pschicžinu noſchu, wěrič njechaſche, ale ſaſo praſi: „Ty ſy měſchnik! Njedžerž moju duſchu horje! Ta ſym Boha teho Šenjeſa proſyl, ſo chžyl mi spožecžic̄, ſo bých ſo ſ jenym mužom ſeſnał, kotrýž móhl mi praſic̄, ſchto mam cžinic̄, ſo bých ſbóžny był. Na to ja wot Boha wotmolwjenje doſtach, ſo muž do mojeje ſahrody pschińdze, kotrýž mi ſjewi, ſchto mam cžinic̄. Ty ſy tón muž, teho ſym ſebi wěſty, praſ mi ju, ſchtož chžu ſhonic̄!“ Ta jemu wotmolwic̄h, ſo je mi njemόžno jemu jaſko muhamedanarjej praſic̄, ſchto ma cžinic̄, ſo bý ſbóžny był, ſo dyrbi ſo ſwojich měſchnikow prashecž. Wón pak wotmolwi: „Ta ſym kruče pschewědeženy, ſo ja ſ naſhei wěru na prawym pucžu njeiſym. Něſchto druhe dyrbi býc̄, psches cžož móže cžlowjek ſbóžny býc̄ a to dýrbis̄h mi praſic̄. Ta drje wěm,“ wón pschiſpomni, „ſo ſmijerc̄ na naju cžaka, jeli ſo to ſchtó ſhoni, ale njeboj ſo, ty maſch ſe ſprawnym mužom cžinic̄. Ta to nikomu njepraju.“ — Wón běſche zýle hnuth. „Taſk dha“, praſach ja, „chžu tebi praſic̄, ſchto ma kſchescžian cžinic̄, ſo bý ſbóžny był“. Wón džesche ſo minu pod ſigowž praſiz̄: „Pój, ty mužo Boži! Tu, hdžej ſym ſo taſku husto k Bohu modlit, dýrbis̄h mi praſic̄ ſchto mam cžinic̄.“ Šso w cžichim k lubemu ſbóžnikej modliwschi temu muzej powjedach to najwažniſche ſ biblijskich ſtawiſnow wo cžerpjeniu a k njebijutpicžu naſcheho ſbóžnika. Wón nutrnie poſlu- chasche a pschi tych ſkowach, ſo je Jezuſ psched wocžemi ſwojich wucžomnikow k njebju ſtpiſ a ſo ſydnýk k prawiz̄ Božej, wón ſwojej ružu poſběhnuwſchi ſawoła: „O Jezuſo, fiž th ſedžiſch na prawiz̄ Božej, ſmil ſo nade minu a budž tež mój ſbóžník!“ To wón wjaz̄ frócz wupraji ſ wjèle ſylſami a tón ſbóžník bějše hnadny a poſkicži temu wo ſmilnoſć ſo laſzemu hręſchnikej ſacžucze njebijutſeho měra; pschetož wón wjaz̄ frócz praſi: „Haj, Šenjeje Jezuſo, ja widžu tebje ſ twojimi ranami, ty ſy nětk mój ſbóžník!“ Tež ja buſh pschi tym ſe ſbóžnym ſacžucžom Jezuſoweje bliſkoſcze navieſnieny.

Na druhé ranje tón turkowskí knies s wulfej círjódu pořkužobníkow pſdheď naſchimi durjemi ſtejeſche, ſo ſo naſtróžichmý. Ža jemu napſdhecžimo ſhwatajo praſach: „Schto cžiniſh ty, ſo teſko ſuđa ſobu pſchinjeſeſh?“ Wón na to wotmoſwi: „To ſu moji mameſuſojo. Cži wo tym ničjo njewjedža a maja pſchifaſane na haſh cžafacž, doniž ſaſo njepſchińdu. Ža dleje wutracž niemóžach, ſo bých tebje a twojich bratrow wohladaš a njeiſhym zýku nót ſi wjeſeſoſčju ſpacž móhſ.“ My ſo ſ nim roſrěcžowachmý a ſo ſhromadnje temu ſbóžnifej džafowachmý ſa to, ſchtož běſche na nim cžiniſh. Ža móžu wobſwědcžicž, ſo je wón, taž doſho běchmý w Egipتوſſei, ſwérny woftaſ.